

Antitrust: Commissie stelt herziene mededingingsregels vast voor de distributie van goederen en diensten

De Europese Commissie heeft een verordening vastgesteld waarin een groepsvrijstelling is opgenomen voor overeenkomsten tussen producenten en distributeurs voor de verkoop van producten en diensten. In de verordening en de bijhorende richtsnoeren wordt rekening gehouden met de ontwikkeling, de voorbije tien jaar, van internet als een instrument voor onlineverkoop en grensoverschrijdende handel. De Commissie wil dit stimuleren omdat het de keuzemogelijkheden van de consumenten vergroot en de prijsconcurrentie aanwakkert. Het basisprincipe blijft dat ondernemingen zelf kunnen beslissen over hoe hun producten verdeeld worden, op voorwaarde dat in hun overeenkomsten geen prijsstellingsbepalingen of andere hardcorerestricties zijn opgenomen en dat zowel de producent als de distributeur geen marktaandeel van meer dan 30% heeft. Het staat de erkende distributeurs vrij om producten via internet te verkopen zonder beperkingen qua hoeveelheden, de plaats waar de klanten zich bevinden of prijs.

"Een duidelijke en voorspelbare toepassing van de mededingingsregels op leverings- en distributieovereenkomsten is van essentieel belang voor het concurrentievermogen van de economie van de EU en voor de welvaart van de consumenten. De distributeurs moeten aan de vraag van de consumenten kunnen voldoen, zij het in fysieke winkels of via internet. De vandaag aangenomen regels zullen ervoor zorgen dat de consumenten goederen en diensten tegen de beste prijzen kunnen kopen, waar zij zich ook in de EU bevinden, waarbij de ondernemingen zonder marktmacht in wezen vrij zijn om hun verkoopnetwerk naar eigen goeddunken te organiseren", zo luidde de verklaring van Vice-president van de Commissie en Commissaris voor Concurrentie, Joaquin Almunia.

De Commissie heeft vandaag een nieuwe verordening vastgesteld die voorziet in een "groepsvrijstelling" voor distributie- en leveringsovereenkomsten op verschillende niveaus van de productie- en distributieketen. Er bestaan honderdduizenden dergelijke "verticale" overeenkomsten en derhalve is een herziening van de regels van groot belang voor ondernemingen en consumenten. De bestaande groepsvrijstellingsverordening voor verticale overeenkomsten en de bijhorende richtsnoeren zijn 10 jaar oud.

De producenten zullen nog steeds zelf kunnen beslissen hoe ze hun producten willen verdelen. Maar om in aanmerking te komen voor de groepsvrijstelling, mag hun marktaandeel niet groter zijn dan 30% en mogen hun distributie- of leveringsovereenkomsten geen zogenaamde "hardcorerestricties" inhouden waarbij bijvoorbeeld de wederverkoopprijs wordt bepaald of opnieuw barrières in de eengemaakte markt van de Europese Unie worden gecreëerd.

Volgens de nieuwe regels wordt dezelfde marktaandeeldrempel van 30% ingevoerd voor distributeurs en detailhandelaren, om rekening te houden met het feit dat sommige afnemers wellicht ook marktmacht hebben, waardoor de concurrentie mogelijk negatief wordt beïnvloed. Deze wijziging is voordelig voor kleine of middelgrote ondernemingen (kmo's), of zij nu producenten of afnemers zijn, die anders uitgesloten zouden worden van de distributiemarkt.

Dit alles betekent niet dat overeenkomsten tussen ondernemingen met hogere marktaandelen onwettig zouden zijn. Het betekent alleen dat zij dan moeten nagaan of hun overeenkomsten beperkende clausules bevatten, en of deze gerechtvaardigd zijn.

De nieuwe regels behandelen ook specifiek de kwestie van de onlineverkoop. Wanneer distributeurs eenmaal erkend zijn, moeten zij vrij zijn om hun producten via hun website te verkopen net zoals zij dat in hun traditionele winkels en via hun fysieke verkooppunten zouden doen. Wat de **selectieve** distributie betreft betekent dit dat de producenten de via internet verkochte hoeveelheden niet kunnen beperken, noch daarvoor hogere prijzen aan te rekenen. In de richtsnoeren worden de begrippen "actieve" en "passieve" verkopen voor de **exclusieve** distributie verder toegelicht. Het afbreken van transacties of het omleiden van consumenten nadat zij creditcard-gegevens hebben ingevoerd waaruit een buitenlands adres blijkt, zullen niet aanvaard worden.

Wanneer de nieuwe regels van kracht zullen zijn, zullen de distributeurs een duidelijke basis en stimulans hebben om onlineactiviteiten te ontwikkelen zodat zij klanten over de gehele EU kunnen bereiken, of door hen bereikt kunnen worden, om zo ten volle te profiteren van de interne markt.

De producenten kunnen natuurlijk hun distributeurs kiezen op basis van kwaliteitsnormen voor de presentatie van de producten, ongeacht of zij offline of online verkopen. Zij kunnen ook beslissen alleen te verkopen aan distributeurs die over één of meer fysieke winkels beschikken, zodat de consumenten hun producten in werkelijkheid kunnen zien en uitproberen. Wat dit betreft zal de Commissie evenwel in het bijzonder toezien op de geconcentreerde markten waartoe prijsdiscounters (hetzij alleen online of op traditionele wijze) geen toegang zouden hebben.

De nieuwe regels worden van kracht in juli en zullen gelden tot 2022, met een overgangsfase van één jaar.

Achtergrond

De huidige groepsvrijstellingsverordening dateert uit 1999 en houdt een vrijstelling in voor overeenkomsten die in overeenstemming zijn met de EU-mededingingsregels krachtens artikel 101, lid 3, van het EU-Verdrag.

De nieuwe groepsvrijstellingsverordening heeft net als de oude regels tot doel de administratieve lasten voor de ondernemingen zonder marktmacht, in het bijzonder de kmo's, te verlichten.

In juli 2009 werd een ontwerp van de nieuwe regels gepubliceerd. De overheersende reactie luidde dat de groepsvrijstellingsverordening met succes de administratieve kosten en de bureaucratie heeft verminderd en tegelijk voordelen meebracht voor de consumenten op het gebied van keuze en prijsconcurrentie.

De Commissie ontving meer dan 150 reacties.

De nieuwe groepsvrijstellingsverordening kan worden geraadpleegd op: <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/legislation/vertical.html>

De gedetailleerde richtsnoeren zullen gepubliceerd worden nadat de verschillende talenversies klaar zijn.

Zie bijgaande "Q&A [Memo/10/138](#)".